

хування врожаю сільськогосподарських культур і багаторічних насаджень державними сільгосппідприємствами, а також страхування врожаю зернових культур і цукрових буряків для всіх форм власності;

- часткове вирішення проблеми дорогих кредитів за рахунок зміни системи оподаткування банків: необхідно зменшити податки комерційним банкам, які беруть активну участь у кредитному обслуговуванні сільськогосподарських товаровиробників, особливо тих, які одержують кредити під гарантію уряду;

- залучення іноземних кредитів, створення за їх рахунок механізмів змішаного кредитування;

- вирішення майнового і земельного питань;

- вирішення проблем старих боргів тощо.

Загалом агропромисловий комплекс при необхідному рівні інвестування може вивести країну на перші місця по експорту не тільки олійних культур, а й по багатьом видам м'ясо-молочної продукції, добрив, товарів переробки.

Варто зазначити, що для того щоб відбувався подальший розвиток України і сектору АПК необхідно не тільки залучати іноземні інвестиції, а й на рівні держави розбудовувати інститути аграрного фінансування. Саме держава має подбати про захищеність секторів, надати пільги для найпріоритетніших напрямів розвитку. Досягнення високих результатів можливо лише при синергії всіх учасників кредитного процесу: держави, позичальників і кредиторів.

УДК 336.11 (330.322.01)

Н. С. Андріїшина,

бухгалтер-експерт департаменту бухгалтерського обліку та звітності ПАТ «Брокбізнесбанк»

О. С. Мельник,

головний фахівець відділу по роботі з виконавчою службою АТ Банк «Фінанси та кредит»

ОСНОВНІ ТЕНДЕНЦІЇ РЕАЛІЗАЦІЇ ІНВЕСТИЦІЙНОГО ПРОЦЕСУ В УКРАЇНІ

Інвестиційний процес — це динамічна система, яка перебуває в стані постійних змін під впливом внутрішніх і зовнішніх економічних, політичних, соціальних та інших чинників.

Слід зазначити, що в розвитку сучасного інвестиційного процесу сформувалися нові тенденції, які почали справляти істотний вплив на формування зовнішнього стосовно до національних економік середовища, активно впливати на розвиток національних інвестиційних процесів. Серед таких тенденцій найважливішими є: концентрація інвестиційних потоків на основних напрямках світового технологічного розвитку; зростання інноваційного характеру капіталу, що зумовлює структуру споживання інвестицій; зростання вкладень у людський капітал; посилення ліквідаційної функції інвестицій тощо.

Якщо проаналізувати динаміку інвестиційного процесу за останні п'ять років, то можемо констатувати, що фінансово-економічна криза 2008 року призвела до обвального згортання інвестиційної діяльності в Україні. Зокрема, у 2009—2010 роках обсяги капітальних інвестицій скоротилися на 69,5 % (рис. 1). У той же час, процес відновлення інвестиційної активності в після кризовий період розпочався із суттєвим відставанням від динаміки економічного зростання. Відтак виявлення ключових тенденцій у розвитку інвестиційних процесів і чинників, що їх обумовлюють, надзвичайно важливе для формування державної політики щодо подальшого впливу фінансово-кредитних важелів на реалізацію інвестиційних процесів в Україні.

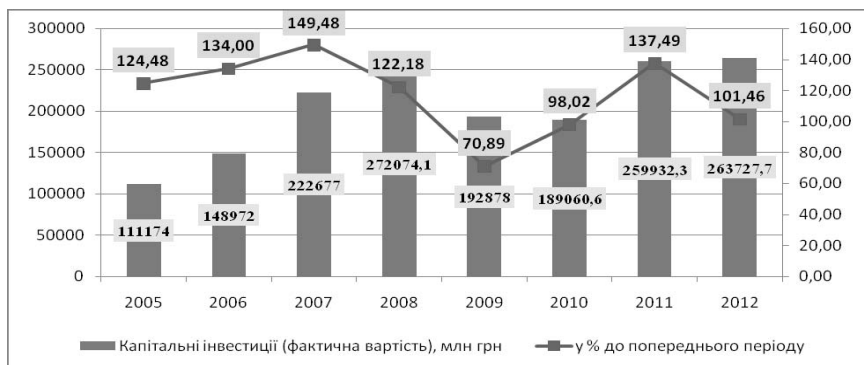


Рис. 1. Динаміка обсягів капітальних інвестицій в Україні*

*Складено за джерелом: Капітальні інвестиції за 2012 р. / Експрес-випуск Державної служби статистики України / [Електронний ресурс]. — Доступно з: <http://ukrstat.gov.ua/>

Низькі темпи відновлення інвестиційної активності поки що не дозволяють говорити про наявність достатнього інвестиційного ресурсу для модернізації економіки. Інвестиційна динаміка в

2009—2012 років характеризувалась суттєвим відставанням від динаміки економічного зростання. Найбільш критичним у реалізації інвестицій був 2010 рік, коли обсяг капітальних інвестицій становив лише 189 060,4 млн грн.

Проаналізувавши основні показники інвестиційного ринку, ми можемо виокремити низку системних вад, які не лише не сприяють, а інколи і гальмують активізацію інвестиційного процесу в Україні. Найсуттєвішими з яких є: низький рівень капіталізації прибутків підприємств і відсутність економічних (і податкових) стимулів для майбутнього інвестування; неефективне та безсистемне використання амортизаційних фондів; розпорошування інвестиційних бюджетних коштів — спрямування інвестиційного потенціалу приватизації переважно на цілі бюджетного споживання; наявність проблем у корпоративному секторі та незахищеність прав інвесторів; низький рівень торговельної активності на вітчизняному ринку акцій внаслідок того, що контрольні пакети акцій належать великим власникам, які не зацікавлені у додаткових їх випусках; недостатнє висвітлення інформації про емітентів, професійних учасників ринку цінних паперів, ризиків стосовно фінансових інструментів, що перешкоджає оцінці інвестором реальної вартості і потенціалу українських підприємств, прийняттю ним інвестиційних рішень; значні обсяги тіньового бізнесу як основного джерела нелегального накопичення та вивезення капіталу та ін.

Аналіз основних тенденцій інвестиційного ринку в Україні дозволяє нам виокремити низку системних вад, які не лише не сприяють, а інколи і гальмують активізацію інвестиційного процесу в Україні, найсуттєвішими з яких є: низький рівень капіталізації прибутків підприємств і відсутність економічних (і податкових) стимулів для майбутнього інвестування; неефективне та безсистемне використання амортизаційних фондів; розпорошування інвестиційних бюджетних коштів — спрямування інвестиційного потенціалу приватизації переважно на цілі бюджетного споживання; наявність проблем у корпоративному секторі та незахищеність прав інвесторів; низький рівень торговельної активності на вітчизняному ринку акцій внаслідок того, що контрольні пакети акцій належать великим власникам, які не зацікавлені у додаткових їх випусках; недостатнє висвітлення інформації про емітентів, професійних учасників ринку цінних паперів, ризиків стосовно фінансових інструментів, що перешкоджає оцінці інвестором реальної вартості і потенціалу українських підприємств, прийняттю ним інвестиційних рішень; значні обсяги тіньового

бізнесу як основного джерела нелегального накопичення та вивезення капіталу та ін.

У той же час з метою покращення інвестиційного клімату, а отже — активізації інвестиційного процесу необхідно реалізувати ряд дієвих заходів, пріоритетними напрямками яких мають бути:

- стимулювання залучення приватних інвестицій, удосконалення законодавства, що регулює інвестиційну діяльність, зняття перешкод в інвестуванні;

- забезпечення прозорості процесу державної фінансової підтримки інвестиційних проектів, спрямованих на розв'язання пріоритетних завдань соціально-економічної політики держави, а також запровадження механізму оцінки результатів державного інвестування;

- запровадження державного моніторингу інвестиційної діяльності та визначення функцій і встановлення відповідальності державних органів і установ, уповноважених реалізувати державну політику у цій сфері;

- створення умов для ефективного функціонування інноваційних фінансово-кредитних установ та інвестиційних підприємств;

- становлення і забезпечення розвитку індустрії прямого інвестування та венчурного капіталу;

- створення умов для залучення інвестицій на міжнародних ринках капіталу;

- забезпечення підвищення ефективності та посилення прозорості функціонування механізмів державно-приватного партнерства та ін.

УДК 336.71:330

О. І. Антонюк,

к.е.н., доцент кафедри фінансів,
Хмельницький кооперативний
торгівельно-економічний інститут

ОСОБЛИВОСТІ РИЗИКІВ БАНКІВСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Діяльність банків на ринку фінансових послуг є високо ризиковою і може супроводжуватися негативними проявами, несвоєчасне усунення яких призводить до суттєвих проблем. Динамічні процеси розвитку і трансформації сучасного ринкового середо-